

نظارت شورای عالی انقلاب فرهنگی بر روند جذب هیئت علمی

دکتر محمدعلی کی‌نژاد در گفتگو با خبرنگار شورا عنوان کرد:

اشاره: هیئت عالی جذب طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی مسئولیت پیشنهاد سیاست‌ها و نظارت بر روند جذب اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی پژوهشی را برعهده دارد. در سال ۱۳۸۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی، طی یک مصوبه و با اتکاء به نظرات کارشناسی و تحلیل نواقص آئین نامه قبلی، تحرک بیشتری به این هیئت بخشید. دکتر محمدعلی کی‌نژاد عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی و رئیس هیئت عالی جذب، در گفتگویی که از نظران می‌گذرد روند فعالیت‌های این هیئت را تشریح کرده است:

جناب آقای دکتر کی‌نژاد ضمن عرض سلام، اگر مایل هستید ابتدا در مورد نحوه تشکیل هیئت عالی جذب توضیحاتی داشته باشید؟

سلام به روح پرفتوح رهبر کبیر انقلاب حضرت امام خمینی(ره) و شهدای انقلاب اسلامی و آرزوی سلامتی و طول عمر برای رهبر معظم انقلاب و خدمتگزاران نظام اسلامی.

هیئت عالی جذب با عنایت به نقش محوری و موثر اعضای هیئت علمی و اساتید در سرعت بخشیدن به حرکت علمی کشور و لزوم بهره‌برداری حداکثری و بهینه از توان دانشمندان و متخصصان متعهد و لزوم اتخاذ یک رویه واحد در بررسی‌های صلاحیت‌های عمومی و علمی برای جلوگیری از اعمال سلیق شخصی و بدون ضابطه، توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شد.

با گذشت چند سال از فعالیت‌های هیئت‌گزینش استاد و با توجه به گسترش کمی و کیفی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی که ضرورتی اجتناب‌ناپذیر بود و با توجه به گزارش‌ها و بررسی‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی، این شورا برآن شد تا در ساختار و نحوه عملکرد هیئت‌گزینش تجدید نظر کلی داشته باشد.

بنابراین در جلسه شماره ۶۰۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی در تاریخ ۱۳۸۶/۴/۱۹، هیئت عالی جذب اعضای هیئت علمی با ترکیب جدید متشکل از نه نفر را تشکیل شد.

ذیل این هیئت، دو هیئت مرکزی در وزارتین بهداشت، درمان و علوم پزشکی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری تشکیل شده و در تمامی مراکز آموزش عالی به تناسب وسعت آن، هیئت اجرایی جذب آن موسسه تشکیل شده است.

این نه نفر چه کسانی هستند؟

سه نفر از اعضای هیئت عالی جذب، اعضای حقیقی شورای عالی انقلاب فرهنگی هستند که شامل: جناب آقای دکتر کبگانیان، جناب آقای دکتر کچوئیان و بنده می‌باشند.

اعضای دیگر هم عبارتند از: رئیس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دبیر هیئت عالی گزینش کشور، وزیر یا دبیر هیئت مرکزی جذب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، وزیر یا دبیر هیئت مرکزی جذب وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، نماینده دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی و غیرانتفاعی است که معمولاً نماینده دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد و دبیر هیئت عالی جذب.

در سطح وزارتخانه‌ها و مؤسسات آموزش عالی این هیئت‌های جذب چه ترکیبی دارند؟

هیئت‌های مرکزی که در این دو وزارتخانه مستقر هستند، در دور اول فعالیت خود با پیشنهاد وزیر مربوطه و تصویب هیئت عالی جذب تشکیل شدند، ولی دوره اخیر هیأت عالی، راساً این اعضا را انتخاب کرد.

هیئت‌های اجرایی جذب در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی هم از سه تا پنج نفر از اعضای هیئت علمی همان دانشگاه و مراکز آموزش عالی با تصویب هیئت عالی جذب، رئیس همان دانشگاه و موسسه آموزش عالی و رئیس دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری آن دانشگاه و موسسه آموزش عالی تشکیل شده است.

برای مؤسسات غیرانتفاعی، پیام نور و جامع علمی - کاربردی هم یک کارگروه مشترک در هر استان تشکیل دادیم و در دانشگاه آزاد اسلامی هم یک بخش زیرنظر هیئت مرکزی جذب وزارت علوم و بخش دیگر زیرنظر هیئت مرکزی جذب وزارت بهداشت است و در هر استان در بزرگ‌ترین واحد دانشگاه آزاد اسلامی یک هیئت اجرایی جذب تشکیل شده که وظائف جذب در واحدهای دانشگاه آزاد در آن استان را انجام می‌دهد.

اهم وظائف و عملکردهای هیئت عالی جذب در دورانی که شما مسئولیت آن را برعهده دارید، را به اختصار بیان نمایید؟

هیئت عالی جذب در دورانی که مسئولیت آن برعهده بنده است مصوباتی داشته که عبارتند از: تدوین شرایط عمومی استخدام اعضای هیئت علمی، تشکیل کارگروه بررسی صلاحیت‌های عمومی، مصوبه جذب نیمه متمرکز اعضای هیئت علمی، تصویب تقویم روند جذب هیئت علمی و تدوین فرم‌های یکسان جذب و احراز صلاحیت‌ها و نظارت دقیق.

به نظر می‌رسد مهم‌ترین مصوبه هیئت عالی جذب در دوران اخیر، موضوع جذب نیمه متمرکز اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی است. در مورد لزوم و نحوه این کار هم توضیحاتی داشته باشید؟

به منظور اجرای نقشه جامع علمی کشور و جلوگیری از اعمال سلائی و بی ضابطگی در روند جذب اعضای هیئت علمی، ما به این نتیجه رسیدیم که اعمال یک مدیریت متمرکز و واحد، در عین حفظ استقلال عمل نهادهای مجری ضروری است.

به این منظور ابتدا وزارتین علوم و بهداشت نیازهای مجموعه‌های آموزشی تحت پوشش خود را اخذ و بعد از بررسی‌های لازم در پایگاه اینترنتی که به این منظور راه‌اندازی شده است، هر سال دو مرتبه یکی در شهریورماه و دومی در بهمن ماه فراخوان ثبت نام داده می‌شود سپس هیئت عالی جذب از طریق هیئت‌های مرکزی جذب و یا مستقیماً نظارت عالی خود را انجام می‌دهد البته استقلال نهاد های اجرایی در هر حال حفظ می‌شود .

در نقشه جامع علمی کشور، بحث هیئت علمی از مباحث مهم و مورد توجه است. در هیئت عالی جذب برای اجرای راهکارهای معین شده در نقشه جامع چه تمهیداتی اندیشیده‌اید؟

هیئت عالی جذب براساس نقشه جامع علمی کشور یک وظائفی بر عهده دارد. چون بنده از همان ابتدا در مباحث تدوین نقشه جامع حضور داشتم، قبل از تصویب نقشه ما تلاش کردیم تا ساختار هیئت عالی جذب به‌گونه‌ای شکل بگیرد که بتواند وظائف محوله را به خوبی انجام دهد و به همین دلیل ما در مرحله اجرای نقشه یک مقداری از تقویم جلوتر بودیم.

در متن نقشه دو راهبرد کلان به طور مستقیم به بحث هیئت علمی مربوط می‌شود. راهبردهایی که به موضوع بررسی و بازنگری کلیه سیاست‌ها و ضوابط مربوط به جذب هیئت علمی و نظارت بر مستمر بر روند اجرای این سیاست‌ها و رسیدگی به شکایات معطوف هستند.

در بررسی و بازنگری کلیه سیاست‌ها و ضوابط مربوط به جذب هیئت علمی، بخشی از این ضوابط مصوب مجلس شورای اسلامی است که اصلاح آن هم محتاج مصوبه مجلس شورای اسلامی است. در موضع بررسی شکایات این مساله در شرح وظایف هیئت‌های مرکزی و هیئت‌های اجرایی ابلاغ شده و برای اولین بار در رابطه رسیدگی به شکایات، الان هیئت‌های اجرایی جذب موظفند که به شکایات رسیدگی کنند و اگر شکات قانع نشدند، برای تجدید نظر به هیئت‌های مرکزی می‌آیند و اگر باز هم اعتراض داشتند هیئت عالی جذب مرجع نهایی اظهار نظر است.

برگزای دوره‌های آموزشی برای عوامل اجرایی و توانمندسازی دانش و معرفت هیئت‌های علمی هم از موضوعات مورد تاکید هیئت عالی جذب است. دوره‌های آموزشی منطقه ای و ملی برای آموزش عوامل اجرایی برگزار کرده‌ایم و گزارش این دوره‌ها به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه شده است.

دوره‌های توانمندسازی دانش و معرفت افزایی هیئت‌های علمی که توسط معاونین آموزشی وزارتین بر گزار می شود با نظارت این هیئت صورت گرفته و گزارش آن هم به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه شده است.

در نقشه جامع علمی کشور یک سری راهبردها برای توسعه شاخه‌های نوین علم تعیین شده است که به نظر می‌رسد باید در این حوزه‌ها نسبت به جذب اعضای هیئت علمی اهتمام مضاعفی داشته باشیم. در این مورد هم توضیحاتی بفرمائید؟

در این مورد عرض کنم که بنده مسئولیت شورای تخصصی تحول نظام آموزشی را هم برعهده دارم و در این شورای تخصصی و در هنگام بررسی موضوع تحول نظام آموزشی زمانی که بحث به فناوری‌های برتر مانند نانو رسید، با حساسیت نسبت به موضوع وارد رسیدگی شدیم. یا در مورد سند علوم شناختی هم همین رویکرد را داشتیم و با جرات می‌توان گفت که در بحث هیئت علمی ما کاملاً با رصد و وضعیت آینده و نیازی که به نیروی متخصص و تعهد در حوزه‌های نوین علم و فناوری ایجاد خواهد شد، مساله را پی‌گیری می‌کنیم.

بحث دیگر مربوط به علوم انسانی است؛ ما در مقطعی در این زمینه کارهایی را انجام دادیم، ولی با توجه به تشکیل شورای ارتقا و تحول در علوم انسانی به ریاست آقای دکتر حداد عادل و کارهایی که این مجموعه انجام می‌دهند کلاً کار به این شورا محول شده است.

یکی از مشکلاتی که در موضوع جذب ما با آن مواجه بودیم، برخورد تبعیض‌آمیز در این روند بود. مثلاً بعضی از دانشگاه‌ها نسبت به فارغ‌التحصیلان سایر دانشگاه‌ها روی خوشی نشان نمی‌دادند و ... برای جلوگیری از این روند چه کرده‌اید؟

متأسفانه ما در این مورد در سال‌های گذشته با شکایاتی روبرو بودیم، ولی با سازوکارهای طراحی شده در این زمینه تلاش شده تا رفتارهای تبعیض‌آمیز نتوانند بروز پیدا کنند.

در این سازوکار هم هیئت‌های اجرایی جذب با ترکیبی متفاوت در امر جذب دخیل هستند و هم هیئت مرکزی جذب در نهایت این روند را مورد بررسی قرار خواهد داد.

در روند بررسی هیئت مرکزی جذب هم پرونده در اولویت گرفته شدگان بررسی می‌شود و هم پرونده افرادی که در اولویت قرار گرفته نشده‌اند، احیاناً اگر در این بررسی‌ها احراز شود که هیئت‌های اجرایی سلیقه‌ای عمل کرده‌اند، عملکرد تصحیح می‌شود.

به‌طور خلاصه باید بگویم ما در هیئت مرکزی جذب تمام تلاش‌مان بر این است تا ظرفیت‌های بسیار خوبی که در کشور ایجاد شده، بتوانند بدون تنگ نظری و اعمال روابط و صرفاً براساس ضوابط روشن و موجه در خدمت کشور قرار گیرند.

مورد دیگر عدم تمرکز و توجه به تکرر در هیئت‌های اجرایی است، برخلاف قبل که هیئت‌ها ی گزینش دو وزارتخانه از ۱۵ نفر

تشکیل می‌شدند؛ هم اکنون از هیئت عالی جذب ۱۲۰۰ نفر برای هیئت‌های اجرایی جذب حکم صادر شده است که بدیهی است توان این هیئت‌ها را افزایش خواهد داد.

ما برای این کار صرف نظر از عوامل انسانی، یک نرم‌افزار را نیز طراحی کرده‌ایم که به‌طور هوشمند و مستمر روند جذب را رصد می‌کند.

آقای دکتر، برای مناطق محروم در روند جذب چه امتیازاتی قائل شده‌اید؟

ما در جلساتی که با دانشگاه‌ها داشتیم به این نکته توجه کرده‌ایم. البته دانشگاه‌های کشور از نظر برخورداری از امکانات در یک سطح نیستند و یک سری از دانشگاه‌ها برخوردارتر از دانشگاه‌های دیگر هستند. و طبیعی است تمایل برای جذب در دانشگاه‌های برخوردار بیشتر باشد.

در هیئت عالی جذب سعی کردیم که امتیازاتی برای اساتیدی که در دانشگاه‌های محروم جذب می‌شوند، توسط هیئت مرکزی جذب در نظر گرفته شود. امتیازاتی مانند سهمیه بورس تحصیلی، فرصت مطالعاتی، ارتقای سریع‌تر گروه شغلی و تسهیلات مناسب.

در پایان اگر بخواهم به طور خلاصه عملکرد و دستاوردهای هیئت عالی جذب را تشریح کنم، باید بگویم با توجه به تمایل روز افزون به تحصیلات تکمیلی در کشور موضوع هیئت علمی توانمند برای برآورده کردن این نیاز بسیار مورد توجه ما بوده است و البته این توجه تنها مختص به ما نیست بلکه با توجه به ایجاد میدان رقابت سالمی که الان شاهدش هستیم، هر سال تعداد شرکت‌کنندگان در فراخوان جذب هیئت علمی افزایش پیدا می‌کند.

ما در هیئت عالی جذب توجه خوبی به موضوعاتی مانند: اعتلای نظام مشاوره و استعدادیابی و هدایت تحصیلی، بهبود هرم ترکیب نیروی انسانی نظام به منظور تحقق رشد برنامه‌ها و نهادهای آموزشی و پژوهشی، توسعه ظرفیت جذب و به کارگیری منابع انسانی متخصص کشور، تدارک برنامه‌های تربیت فرهنگی در سطوح مختلف، تصویب و ابلاغ آیین‌نامه استاد مدعو که برای استفاده بهینه از توان اساتید داخل و خارج از کشور طراحی شده است با اولویت اساتید جهان اسلام، داشته‌ایم.